

NOT: Huzurevi ve yaşlı bakım merkezlerinin iş yeri açma ve çalışma ruhsatına tabi olup olmadığı hakkında.

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı : E-14399437-622.02-4044557

01/07/2022

Konu : Görüş (Huzurevi ve Yaşlı Bakım Merkezi Hk.)

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : ... Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü'nün ... tarihli ve ... sayılı yazısı.

İlgi yazı ile ... ili ... ilçesinde bulunan ... Merkezi'nin iş yeri açma ve çalışma ruhsatı almadan faaliyet gösterdiğine dair tespit tutanağı düzenlenmiş olup İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 6 ncı maddesi kapsamında işlem yapılmak üzere belediyelerine gönderildiği, Aile ve Sosyal Politikalar ... İl Müdürlüğünden alınan şifahi bilgi doğrultusunda söz konusu işletmenin Özel Huzurevleri İle Huzurevi Yaşlı Bakım Merkezleri Yönetmeliği'nin kapsamında kurum açma izni olduğu, söz konusu yere iş yeri ruhsatı verilemeyeceği ve ruhsat verilmesi durumunda hangi iş kolu altında ruhsat verileceği hususlarında Bakanlığımız görüşü talep edilmektedir.

Bilindiği üzere, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15 inci maddesinde "*Belediyenin yetkileri ve imtiyazları şunlardır:*

...
c) *Gerçek ve tüzel kişilerin faaliyetleri ile ilgili olarak kanunlarda belirtilen izin veya ruhsatı vermek.*

...” hükmü,

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7 nci maddesinde “...
İlçe (...) belediyelerinin görev ve yetkileri şunlardır:

...
c) *Sıhî işyerlerini, 2 nci ve 3 üncü sınıf gayrisıhî müesseseleri, umuma açık istirahat ve eğlence yerlerini ruhsatlandırmak ve denetlemek.*

...” hükmü,

3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun'un 4 üncü maddesinde “3 üncü maddede belirtilen merciler, iznin verilmesi için yapılacak beyan ve incelemelerde aşağıda öngörülen genel kriterlere göre düzenlenecek yönetmeliği esas alırlar.

a) *İnsan sağlığına zarar vermemek,*

b) *Çevre kirliliğine yol açmamak,*

c) *Yangın, patlama, genel güvenlik, iş güvenliği, işçi sağlığı, trafik ve karayolları, imar, kat mülkiyeti ve doğanın korunması ile ilgili düzenlemelere aykırı davranmamak.” hükmü,*

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'in 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının birinci fıkrasının (a) bendinde “*Yetkili idare: Belediye sınırları ve mücavir alanlar dışı ile kanunlarda münhasıran il özel idaresine yetki verilen hususlarda il özel idaresini; büyükşehir belediyesi sınırları ve mücavir alanlar içinde büyükşehir belediyesinin yetkili olduğu konularda büyükşehir belediyesini, bunların dışında kalan hususlarda büyükşehir ilçe veya ilk kademe belediyesini; belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediyeyi ve organize sanayi bölgesi sınırları içinde organize sanayi bölgesi tüzel kişiliğini, (...) ifade eder.” hükmü ve (t) bendi “İş yeri: Ticari, sınai, zirai veya mesleki bir faaliyetin ya da girişimin*

icrasına tahsis edilen veya bu faaliyetlerde kullanılan, kara ya da su üzerindeki açık veya kapalı alanda bulunan sabit ya da mobil yerleri,” hükmü,

6 ncı maddesinin birinci fıkrasında *“Yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılmaz ve çalıştırılmaz. İşyerlerine bu Yönetmelikte belirtilen yetkili idareler dışında diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili meslek kuruluşları tarafından özel mevzuatına göre verilen izinler ile tescil ve benzeri işlemler bu Yönetmelik hükümlerine göre ruhsat alma mükellefiyetini ortadan kaldırmaz. İşyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerleri yetkili idareler tarafından kapatılır.”* ve üçüncü fıkrasında *“İşyeri açmak isteyen gerçek veya tüzel kişiler, işyerlerini bu Yönetmeliğe uygun olarak tanzim ettikten sonra Örnek 1 ve 2’de yer alan durumlarına uygun formu doldurarak yetkili idareye başvurur.”* hükmü,

9 uncu maddesinde *“Bu Yönetmelik kapsamına girmesine rağmen adı ve nitelikleri belirtilmeyen sıhhi bir işyerinin açılması halinde, benzeri işyerleri için öngörülen esaslara göre işlem yapılır.*

...” hükmü yer almaktadır.

Diğer taraftan 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu’nun 34 üncü maddesi *“Kurum dışındaki kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek kişiler ve özel hukuk tüzelkişilerince bu Kanun kapsamına giren sosyal hizmet kuruluşlarının kurulmasına, teşvik edilmesine ve açılış izinlerinin verilmesine, varsa ücret tarifelerinin tespitine ilişkin usul ve esaslar ile bu kuruluşların hizmet ve personel standartları bir yönetmelikle düzenlenir.*

...” hükmünü,

35 inci maddesi *“Kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek kişiler ve özel hukuk tüzelkişileri tarafından işletilen sosyal hizmet kuruluşlarının 34 üncü maddede yer alan yönetmelik esaslarına uygunluğu Kurumun kontrol ve denetlenmesine tabidir.*

Sosyal hizmet kuruluşları yılda en az bir defa Kurumca denetlenir.

İlgililer kontrol ve denetlemeler sırasında denetleme heyetine her türlü kolaylığı göstermekle yükümlüdürler.

Kontrol ve denetlemeye ilişkin esaslar yönetmelikle düzenlenir.” hükmünü,

2828 sayılı Kanun’a dayanılarak çıkarılan Özel Huzurevleri ile Huzurevi Yaşlı Bakım Merkezleri Yönetmeliği’nin 1 inci maddesi *“Bu Yönetmeliğin amacı; gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri tarafından açılacak huzurevi ile huzurevi yaşlı bakım merkezlerinin açılış işlemleri, hizmet standardı, personel durumu, işletilme koşulları, ücreti, denetimi, devri ve kapatılmasına yönelik usul ve esasları belirlemektir.”* hükmünü,

4 üncü maddesinde *“ Bu Yönetmelikte yer alan:*

a) Genel müdürlük: Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğünü,

b) Huzurevi: Sağlıklı yaşlıları huzurlu bir ortamda korumak ve bakmak, sosyal, fiziksel ve moral ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla gerçek kişiler veya özel hukuk tüzel kişileri tarafından kurulan ve yirmi dört saat yatılı hizmet veren en az yirmi kapasiteli sosyal hizmet kuruluşunu,

c) Huzurevi ve yaşlı bakım merkezi: Sağlıklı yaşlılar ile özel bakım yaşlılarına, aynı binanın farklı bölümlerinde yirmi dört saat yatılı hizmet veren en az yirmi kapasiteli sosyal hizmet kuruluşunu,

ç) İl müdürlüğü: İl Sosyal Hizmetler Müdürlüğünü,

d) İlçe müdürlüğü: İlçe Sosyal Hizmetler Müdürlüğünü,

e) Kuruluş: Huzurevi ve/veya yaşlı bakım merkezini,

...

h) Yaşlı: Sosyal, fiziksel ve moral desteğe ihtiyaç duyan, akıl ve ruh sağlığı yerinde olup, kuruluş bakımına ihtiyacı olan en az elli beş yaşındaki kişiyi;

...

İfade eder ...” hükmünü,

7 nci maddesi “ (1) Kurucunun, aşağıda yazılı belgelerin yer aldığı dosyayı hazırlayarak iki nüsha halinde İl Müdürlüğüne vermesi gerekir. Başvuru ilçe müdürlüğüne yapılacak ise belgeler üç nüsha halinde hazırlanır.

a) Kurucu ve sorumlu müdür için;

1) T.C. Kimlik Numarası beyanı,

2) Öğrenim durumunu gösterir belgenin aslı veya idarece onaylı örneği,

3) Adli sicil kaydının bulunmadığına ilişkin yazılı beyan,

4) Görevini devamlı olarak yapmaya engel bir durumu olmadığına dair yazılı beyan,

5) Sorumlu müdür ile kurucu arasında yapılacak iş sözleşmesi

istenir.

b) Kuruluş binası için;

1) Yapı kullanma izin belgesi ya da üniversitelerin ilgili bölümlerinden alınacak statik rapor,

2) Binanın tapu senedi veya kira sözleşmesi örneği,

3) Yangın güvenliği yönünden itfaiye müdürlüğünden alınacak rapor,

4) Kuruluşun özel bakım bölümü bulunması veya kuruluşun doğrudan bakımevi olarak hizmet vermesi durumunda il sağlık müdürlüğünden alınacak uygunluk raporu

istenir.” hükmünü,

8 inci maddesi “ (1) Açılış izni için aşağıda belirtilen işlemler yapılır.

a) İl veya İlçe Müdürlüğünce;

1) Kuruluşun fiziksel koşullarına,

2) Tefrişine,

3) Yatak odalarının genişliği ve kuruluşun diğer bölümlerinin yeterliliği dikkate alınarak saptanacak kapasitesine,

4) Genel olarak hizmete uygunluğu hakkında İl/İlçe Müdürlüğünde görevli meslek elemanlarınca açılış izin raporuna

ilişkin gerekli işlemler yapılır.

b) **(Değişik:RG-31/7/2009-27305)** Başvuru il müdürlüğüne yapılmış ise; hazırlanan tüm belgelerin belirlenen esaslara uygun olması halinde, kuruluşun hizmete açılması, il müdürlüğünün teklifi ve valiliğin onayı ile gerçekleşir. Tüm belgeleri il müdürlüğünce onaylanan dosyalardan biri il müdürlüğünde kalır. İkincisi açılış izin belgesi düzenlendikten sonra kurucuya imza karşılığında verilir. Açılış onayının bir örneği bilgi için Genel Müdürlüğe gönderilir.

c) Başvuru ilçe müdürlüğüne yapılmış ise aynı işlem takip edilir ve hazırlanan dosyalardan bir takımı ve açılış onayının bir örneği ilçe müdürlüğüne gönderilir.

ç) Kuruluşlarda çalıştırılan tüm personel ile kurucu arasında iş sözleşmesinin yapılması zorunludur. Açılış izin belgesi düzenlenen ve personelini tamamlayan kuruluş hizmete başlar.

d) Açılış izin belgesinin, kuruluşun görülebilecek bir yerine asılması gerekir.

e) Açılış izin belgesi verilen her kuruluşun işveren ve işyerinin ismi ve yaptığı işin çeşidi İl Müdürlüğünce bir ay içinde o yerin bağlı bulunduğu bölge çalışma müdürlüğüne bildirilir.” hükmünü,

32 nci maddesi “ (1) Kuruluş;

a) 9 uncu maddeye aykırı olarak kuruluşa yaşlı kabulü yapılması,

b) Denetimlerde tespit edilen aksaklıkların verilen süreler içinde giderilmemesi,

c) Bakılan yaşlıların, sağlık ve temizlik açısından, ekonomik, sosyal ve psikolojik yönden ihmal ve istismarı ve şiddet uygulanması,

ç) Genel ahlak kurallarına aykırı hareket edilmesi,

d) Belirlenen ücretten fazla ücret alınması ve fazla ücret almak talebinde ısrar edilmesi,

e) Belirlenen kapasitenin üstünde yaşlı bakılması ve bunda ısrar edilmesi,

f) Amaç dışı faaliyette bulunulması,

g) Açılış izin belgesi olmaksızın faaliyette bulunulduğuna ilişkin ihbar alınması veya tespit edilmesi

durumlarında İl Müdürlüğünün teklifi ve valilik onayından sonra **(Mülga ibare:RG-21/8/2010-27679) (...)** kuruluşun kapatılma kararı alınır.

(2) Kapatılan kuruluşların kurucuları ve sorumlularının suç teşkil eden fiilleri hakkında 24/5/1983 tarihli ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanununun 27 nci maddesi ve ilgili mevzuat hükümlerine göre işlem yapılır.” hükmünü amirdir.

Yukarıda açıklanan mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; Kanunlarda sayılan istisnalar dışında belediye sınırları içinde açılacak sıhhi ve gayrisıhhi müesseselerin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik’te yer alan genel ve asgari ortak şartlar ile faaliyet konusuyla ilgili ilave şartları taşıması kaydıyla belediyelerce ruhsatlandırılması gerektiği, belediyeler dışında diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili meslek kuruluşları tarafından özel mevzuatına göre verilen izinler ile tescil ve benzeri işlemlerin bu Yönetmelik hükümlerine göre ruhsat alma mükellefiyetini ortadan kaldırmayacağı, dolayısıyla ilgili mevzuatınca düzenlenmiş açılış izin belgesini haiz huzurevi ve/veya yaşlı bakım merkezlerinin Yönetmelik’in 9 uncu maddesi uyarınca benzeri işyerleri için öngörülen esaslara göre ruhsatlandırılması, bu şekilde ruhsatlandırılmamış yerlerin ise belediyelerce kapatılması gerektiği değerlendirilmektedir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Bakan a.
Genel Müdür

Dağıtım:

Gereği:

... Belediye Başkanlığına

Bilgi:

... VALİLİĞİNE

(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü)